

Білет 21

Практычнае заданне.

Падзелы Рэчы Паспалітай, уваходжанне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі, змены ў становішчы розных слаёў насельніцтва Беларусі.

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя матэрыялы, адкажыце на пытанні (выканайце заданні):

1. Якія краіны ўдзельнічалі ў падзелах Рэчы Паспалітай?
2. Якія беларускія гарады ўвайшлі ў склад Расійскай імперыі ў выніку I, II і III падзелаў Рэчы Паспалітай?
3. Прывядзіце не менш за два факты, якія пацвярджаюць выснову аб тым, што расійскі ўрад першапачаткова ўлічваў асаблівасці прававога становішча насельніцтва далучаных беларускіх зямель.
4. Складзіце табліцу: «Змены ў становішчы розных пластоў насельніцтва беларускіх земляў пасля іх далучэння да Расійскай імперыі».

I. Карта-схема “Падзелы Рэчы Паспалітай”

II. Сацыяльна-эканамічныя змены на беларускіх землях у канцы XVIII - пачатку XIX ст. (на матэрыялах вучэбнага дапаможніка “Гісторыя Беларусі. Канец XVIII – пачатак XX ст. 8 клас”)

У выніку падзелаў Рэчы Паспалітай беларускія землі з больш як трохмільённым насельніцтвам аказаліся ў складзе Расійскай дзяржавы.

Першапачаткова расійскі ўрад лічыўся з істотнымі асаблівасцямі прававога становішча насельніцтва далучаных земляў. У якасці заканадаўства на беларускіх землях працягваў дзейнічаць Статут Вялікага Княства Літоўскага 1588 г.

Сярод розных саслоўяў расійскі ўрад вылучаў найперш шляхту, якую імкнуўся ўсяляк да сябе размясціць. Шляхце даваліся правы расійскага дваранства. За ёй, пры ўмове прысягі на вернасць Расіі, захоўваліся маёмткі. Яны ўяўлялі сабой памешчыцкія землеўладанні з жылымі і гаспадарчымі пабудовамі, прадпрыемствамі і сям'ямі. Але шляхта не магла ствараць канфедэрацыі. Магнаты пазбавіліся права мець сваё войска і крэпасці.

У гарадах адмянялася магдэбургскае права, на беларускія гарады распаўсюджваліся прынцыпы расійскага гарадскога самакіравання.

Значная частка беларускага сялянства пасля ўваходжання беларускіх земляў у склад Расійскай імперыі становілася ўласнасцю расійскіх памешчыкаў і чыноўнікаў. Новыя ўладальнікі маглі іх прадаць, перасяліць у іншае месца [...].

У Беларусі замест ранейшага падатку з кожнага двара сталі браць падаць з кожнай душы мужчынскага полу. У беларускіх губернях уводзілася рэкруцкая павіннасць. Асоб мужчынскага полу ва ўзросце 19-35 гадоў - прадстаўнікоў сялянскага і мяшчанскага саслоўяў - сталі заклікаць на 25-летнюю вайсковую службу ў расійскае войска (з 1834 г. - на 20 гадоў).

Уключэнне Беларусі ў агульнарасійскую сістэму гаспадарання запатрабавала вытворчасці пэўнай прадукцыі. Неўзабаве ўзніклі новыя палатняныя, парусінныя, канатныя, суконныя мануфактуры. У Крычаве была заснавана суднаверф, дзе будаваліся лёгкія судны для Чарнаморскага флоту.

III. Картасхема. “Мяжа яўрэйскай аседласці”

